

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 19.05.2004
KOM(2004)385 slutlig

2004/0121(CNS)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till vissa typer av projekt i Ryssland och de västra nya oberoende staterna (WNIS)

(framlagt av Kommissionen)

MOTIVERING

1. INLEDNING

I detta förslag behandlas beviljandet av en gemenskapsgaranti för ett belopp på högst 500 miljoner euro för att täcka Europeiska investeringsbankens (EIB) utlåning i Ryssland och de västra nya oberoende staterna (WNIS)¹ som en vidareutveckling av beslutet om den nordliga dimensionen² och i enlighet med den nya utvidgade europeiska grannskapspolitiken³. I halvtidsöversynen⁴ av EIB:s mandat för extern utlåning enligt rådets beslut nr 2000/24/EG⁵ erkändes behovet av ökade investeringar i Ryssland och de västra nya oberoende staterna.

(1) Tidigare erfarenheter

Vid Europeiska rådets möte i Luxemburg i december 1997 erkändes för första gången den nordliga dimensionen i hela EU:s utrikespolitik och gränsöverskridande politik. Vid Europeiska rådets möten i Wien (december 1998) och Köln (juni 1999) utvecklades det till ett mer konkret begrepp. I november 1999 arrangerade det finländska ordförandeskapet en utrikesministerkonferens om den nordliga dimensionen och en månad senare uppmanade Europeiska rådet i Helsingfors kommissionen att utarbeta en åtgärdsplan för perioden 2000–2003, som godkändes vid Europeiska rådets möte i Feira i juni 2000. I oktober 2003 godkände Europeiska rådet den andra åtgärdsplanen för den nordliga dimensionen (2004-2006), som trädde i kraft den 1 januari 2004.

Vid mötet i Stockholm den 23–24 mars 2001 gav Europeiska rådet sitt samtycke till kommissionens förslag om att gemenskapen skulle ge EIB möjlighet att bevilja lån till utvalda miljöprojekt i den ryska delen av Östersjöns avrinningsområde. Utlåningstaket begränsades till 100 miljoner euro och garantinivån fastställdes till 100 %. Följande specifika kriterier fastställdes av rådet:

- Projekten skall ha ett tydligt miljömål och vara av betydande intresse för EU.
- EIB skall bedriva samarbete och samfinansiering med andra internationella finansiella institutioner för att säkerställa en rimlig riskdelning och lämpliga projektvillkor.
- EIB:s styrelse skall bara föreslå projekt för godkännande till EIB:s råd under förutsättning att Ryssland fullgör sina internationella finansiella åtaganden, bland annat till Parisklubben.

¹ Vitryssland, Moldavien och Ukraina.

² Rådets beslut 2001/777/EG av den 6 november 2001 om att bevilja en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken för att täcka förluster i samband med en särskild utlåningsinsats för utvalda miljöprojekt i den ryska delen av Östersjöns avrinningsområde inom ramen för den nordliga dimensionen (EGT L 292, 9.11.2001, s. 41).

³ "Ett utvidgat europeiskt grannskap: En ny ram för förbindelserna med våra grannländer i öster och söder", KOM(2003) 104.

⁴ "Halvtidsöversyn av EIB:s mandat för utlåning till tredje land enligt rådets beslut nr 2000/24/EG", KOM(2003) 603.

⁵ Rådets beslut 2000/24/EG av den 22 december 1999 om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till projekt utanför gemenskapen (Central- och Östeuropa, Medelhavsområdet, Latinamerika och Asien samt Republiken Sydafrika) (EGT L 9, 13.1.2000, s. 24).

– EIB:s råd skall bedöma och godkänna lånen i varje enskilt fall.

EIB:s utlåning enligt detta beslut närmar sig taket på 100 miljoner euro.

(2) EU:s politik för ett utvidgat europeiskt grannskap

I november 2002 inledde rådet (allmänna frågor och yttre förbindelser) arbetet avseende den utvidgade europeiska grannskapspolitiken, och tog upp den särskilda situationen i Ukraina, Moldavien och Vitryssland. Under Europeiska rådets möte i Köpenhamn i december 2002 bekräftades att utvidgningen skall användas för att stärka förbindelserna med Ryssland och det uppmanade till ökade förbindelser med Ukraina, Moldavien och Vitryssland, vilka skall baseras på en långsiktig strategi som främjar reform, hållbar utveckling och handel.

I mars 2003 beskrev kommissionen i sitt meddelande ”Ett utvidgat europeiskt grannskap” ett förslag till strategi för sina grannländer i öster och söder med det slutliga målet att skapa en ”vänkrets”, ett område med delade värderingar, stabilitet och välstånd och en djupare ekonomisk integration.

I denna anda antog Europeiska rådet den 19 juni 2003 de slutsatser som rådet (allmänna frågor och yttre förbindelser) godkände den 16 juni 2003 avseende kommissionens meddelande ”Ett utvidgat europeiskt grannskap” och såg fram emot det arbete som både rådet och kommissionen skall utföra för att sammanställa de olika inslagen i denna politik. Vid rådets möte (allmänna frågor) i oktober 2003 lade kommissionsledamot Günter Verheugen fram en muntlig rapport. Kommissionen uppmanades av rådet och därefter vid Europeiska rådets möte i oktober att föra frågan vidare.

I kommissionens meddelande förväntas att EIB:s allmänna utlåningsmandat gradvis och målinriktat utvidgas till att även omfatta Ryssland och de västra nya oberoende staterna, i nära samarbete med Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och andra relevanta internationella finansiella institut. En utökning av EIB:s verksamhet skall utformas så att den stödjer dessa länders reformsträvanden. Den skulle komma att spegla hur politiskt viktiga dessa länder är för EU, samt vikten av ökade investeringar i deras infrastruktur, som skulle kunna främjas genom EIB-projekt.

(3) Halvtidsöversyn av EIB:s mandat för utlåning till tredje land

I oktober 2003 lade kommissionen fram en halvtidsöversyn av EIB:s mandat för utlåning till tredje land för rådet och Europaparlamentet, som inkluderade ett förslag till ändring av rådets beslut 2000/24/EG. Förslaget gällde en översyn av återstoden av mandatperioden för gemenskapsbudgetens garanti.

I översynen föreslogs att två av de regionala anslagen⁶ för EIB:s utlåning till tredje land skulle omstruktureras inom de totala anslag som är avsedda för utlåning för att ta hänsyn till det faktum att de nya medlemsstaterna faller utanför tillämpningen av det allmänna utlåningsmandatet. Omstruktureringen återspeglar också utvecklingen i samband med gemenskapens utrikespolitiska prioriteringar.

⁶ Taken är: grannländerna i sydöst 9 185 miljoner euro, Medelhavsområdet 6 520 miljoner euro, Latinamerika och Asien 2 480 miljoner euro, Sydafrika 825 miljoner euro och särskilda åtgärdsprogrammet för tullunionen med Turkiet 450 miljoner euro.

Vidare föreslogs det i enlighet med meddelandet ”Ett utvidgat europeiskt grannskap” att EIB:s utlåning gradvis skulle utvidgas till att omfatta Ryssland och WNIS. Kommissionen föreslog att rådet skulle anslå 300 miljoner euro till Ryssland och WNIS.

2. FÖRSLAGET

I sina slutsatser avseende det finansiella samarbetet med Ryssland och WNIS samtyckte rådet den 25 november 2003 till en gemenskapsgaranti för ett tak på 500 miljoner euro för lån som EIB beviljar från sina egna medel i Ryssland och WNIS. Denna åtgärd kan betraktas som en vidareutveckling av beslut 2001/777/EG. Denna åtgärd skulle tillgodose en begränsad utlåning i Ryssland och WNIS inom vissa sektorer (dvs. miljö, transport, telekommunikationer, energiinfrastrukturen i prioriterade TEN-kommunikationsaxlar med en gränsöverskridande aspekt för en medlemsstat) och gynnas av en exceptionell garantitäckning på 100 % utanför det allmänna utlåningsmandatet till tredje land.

EIB:s utökade verksamheter i WNIS skall utformas så att de stödjer de nya grannländernas reformsträvanden. När det gäller Ryssland skulle utlåningen även bygga på de erfarenheter som har samlats under det nuvarande lånemandatet till stöd för miljöprojekt i Rysslands östersjöområden. Denna utökning skulle spegla hur politiskt viktig denna region är för EU, samt vikten av ökade investeringar i infrastruktur, som skulle kunna främjas genom EIB-projekt.

Detta mandat skulle dels inkludera lämpliga projektvillkor som överensstämmer med EU:s avtal på hög nivå avseende politiska och makroekonomiska aspekter och med andra internationella finansiella institutioner avseende sektorsvisa aspekter och projektaspekter, dels en lämplig arbetsfördelning mellan EIB och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD). EIB:s utlåning skulle ske till varje land enskilt och vara beroende av att lämpliga reformsträvanden kan styrkas i vart och ett av de berörda länderna. Det föreslås att de enskilda länderna blir berättigade under taket om och när de uppfyller lämpliga projektvillkor som överensstämmer med EU:s avtal på hög nivå med landet i fråga avseende politiska och makroekonomiska aspekter. Kommissionen skall avgöra när ett enskilt land har uppfyllt de specifika projektvillkoren och underrätta EIB om detta.

I motsats till beslutet om den nordliga dimensionen planeras i detta förslag inte att EIB:s råd skall godkänna varje enskilt fall.

I enlighet med beslutet om det allmänna mandatet 2000/24/EG föreslås att beslutet skall täcka EIB:s utlåningsverksamhet fram till slutet av januari 2007.

Rysslands och WNIS införlivande i det allmänna mandatet kommer att bedömas vid den översyn av det allmänna mandatet som skall genomföras under 2006.

3. BUDGETKONSEKVENSER

Enligt EIB:s låneberäkningar och kommissionens beräkningar av Euratomlån och lån för makroekonomiskt bistånd finns tillräckligt mycket utrymme för att täcka garantin för den föreslagna utökningen av mandatet från reserven till garantifonden. Utökningens direkta budgetkonsekvenser är knutna till garantifondens mekanism och påverkar utnyttjandet av reserven för garantifonden. Se tabellen nedan:

Tabell 1: Prognoser för garantifonden

(miljoner euro)

		2004		2005		2006 ³	
		låne- belopp	anslag	låne- belopp	anslag	låne- belopp	anslag
EIB-lån							
Mandat		2,840.00	166.14	2,909.00	170.18	2,910.00	170.24
	korrigerig ¹	-181.00	-10.59	0.00	0.00	0.00	0.00
Rysslands östersjöområden		75.00	6.75	0.00	0.00	0.00	0.00
	korrigerig ¹	-15.00	-1.35	0.00	0.00	0.00	0.00
Ryssland/WNIS		100.00	9.00	200.00	18.00	200.00	18.00
	korrigerig ¹	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Totala EIB-lån		2,819.00	169.95	3,109.00	188.18	3,110.00	188.24
Lån för makroekonomiskt stöd		200.00	18.00	250.00	22.50	250.00	22.50
Euratom-lån		223.50	20.12	0.00	0.00	0.00	0.00
Totala anslag			208.07		210.68		210.74
Reserv			221.00		225.00		229.00
Marginal			12.93		14.32		18.27
Resterande fullständiga kapacitet att ställa garantier							
	årlig ²	143.71		159.15		202.94	
	sammanlagt	143.71		302.86		505.80	

under 2004-2006

¹ Korrigerig av 2003 års anslag för att spegla den faktiska utlåningen under 2003.

² Årlig resterande kapacitet = marginal / 0,09.

³ I själva verket den 31 januari 2007.

De budgetposter som ligger till grund för gemenskapsgarantin har markerats med ”p.m.”.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till vissa typer av projekt i Ryssland och de västra nya oberoende staterna (WNIS)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 308 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁷,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁸, och

av följande skäl:

- (1) För att stödja EU:s europeiska grannskapspolitik vill rådet göra det möjligt för Europeiska investeringsbanken (EIB) att bevilja lån till vissa typer av projekt i Ryssland och de västra nya oberoende staterna (WNIS), nämligen Vitryssland, Moldavien och Ukraina.
- (2) För att stödja det initiativ om en nordlig dimension som infördes vid Europeiska rådet i Helsingfors i december 1999 antogs rådets beslut 2001/777/EG av den 6 november 2001 om att bevilja en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken för att täcka förluster i samband med en särskild utlåningsinsats för utvalda miljöprojekt i den ryska delen av Östersjöns avrinningsområde inom ramen för den nordliga dimensionen⁹.
- (3) EIB:s utlåning enligt beslut 2001/777/EG närmar sig nu sitt tak.
- (4) I sina slutsatser godkände rådet (ekofin) den 25 november 2003 ytterligare anslag till EIB för utlåning till Ryssland och de västra nya oberoende staterna, som en vidareutveckling av beslut 2001/777/EG för projekt inom områden på vilka EIB har en komparativ fördel och där det finns en kreditefterfrågan som inte är avhjälpt. De områden på vilka EIB anses ha en ”komparativ fördel” är: miljö och transport, telekommunikationer och energiinfrastrukturen för prioriterade kommunikationsaxlar inom de transeuropeiska näten (TEN) med en gränsöverskridande aspekt för en medlemsstat.

⁷ EUT C [...], [...], s. [...].

⁸ EUT C [...], [...], s. [...].

⁹ EGT L 292, 9.11.2001, s. 41.

- (5) Utlåningsmandatet skulle dels inkludera lämpliga projektvillkor som överensstämmer med EU:s avtal på hög nivå avseende politiska och makroekonomiska aspekter och med andra internationella finansiella institutioner om sektorsvisa aspekter och projektaspekter dels en lämplig arbetsfördelning mellan EIB och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD).
- (6) EIB:s finansiering bör förvaltas i enlighet med EIB:s normala kriterier och förfaranden, inklusive lämpliga kontrollåtgärder, samt med revisionsrättens och OLAF:s relevanta regler och förfaranden, på ett sådant sätt att det stödjer gemenskapens politik. EIB och kommissionen samråder regelbundet för att se till att prioriteringar och verksamhet i dessa länder samordnas och för att bedöma framstegen mot uppfyllandet av gemenskapens relevanta politiska mål.
- (7) Ryssland och de västra nya oberoende staterna skall helt beaktas vid 2006 års översyn av EIB:s allmänna mandat enligt rådets beslut 2000/24/EG av den 22 december 1999 om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till projekt utanför gemenskapen (Central- och Östeuropa, Medelhavsområdet, Latinamerika och Asien samt Republiken Sydafrika)¹⁰.
- (8) För antagandet av detta beslut fastställs i fördraget inga andra befogenheter än de som anges i artikel 308.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE:

Artikel 1

Mål

Gemenskapen skall bevilja Europeiska investeringsbanken (nedan kallad EIB) en garanti avseende alla betalningar som banken inte fått in för utestående krediter, i enlighet med bankens gängse kriterier och till stöd för gemenskapens relevanta utrikespolitiska mål, för de investeringsprojekt som genomförs i Ryssland och de västra nya oberoende staterna, nämligen Vitryssland, Moldavien och Ukraina.

Artikel 2

Låneberättigade projekt

Låneberättigade projekt skall vara ekonomiskt lönsamma och vara av betydande intresse för Europeiska unionen. Låneberättigade sektorer skall vara miljö, transport, telekommunikationer och energiinfrastruktur för prioriterade TEN-kommunikationsaxlar (transeuropeiska nät) med en gränsöverskridande verkan för en medlemsstat.

¹⁰ EGT L 9, 13.1.2000, s. 24.

Artikel 3

Tak och villkor

1. Lånets maximibelopp får uppgå till högst 500 miljoner euro.
2. EIB skall gynnas av en exceptionell gemenskapsgaranti på 100 % som skall täcka det totala lånebeloppet enligt detta beslut och alla relaterade belopp.
3. Projekt som finansieras genom lån som skall täckas av garantin måste uppfylla följande kriterier:
 - (a) De kriterier som anges i artikel 2.
 - (b) EIB skall bedriva samarbete och eventuellt samfinansiering med andra internationella finansiella institutioner för att säkerställa en rimlig riskdelning och lämpliga projektvillkor.

Arbetet bör fördelas på lämpligt sätt mellan EIB och EBRD.

Artikel 4

Enskilda länder som är låneberättigade.

Enskilda länder skall bli berättigade under taket om och när de uppfyller lämpliga projektvillkor som överensstämmer med EU:s avtal på hög nivå med landet i fråga avseende politiska och makroekonomiska aspekter. Kommissionen skall avgöra när ett enskilt land har uppfyllt de specifika projektvillkoren och underrätta EIB om detta.

Artikel 5

Rapportering

Kommissionen skall årligen underrätta Europaparlamentet och rådet om lånetransaktionerna enligt detta beslut och skall samtidigt lägga fram en bedömning av hur genomförandet av detta beslut och samordningen mellan de internationella finansiella institut som är engagerade i projekten har fungerat.

Denna information skall innehålla en bedömning av hur låneverksamheten enligt detta beslut bidragit till att uppfylla gemenskapens relevanta utrikespolitiska mål.

Av de skäl som anges i det första och andra stycket skall EIB ställa de nödvändiga uppgifterna till kommissionens förfogande.

Artikel 6

Varaktighet

Garantin skall täcka de lån som utanordnats fram till den 31 januari 2007.

Om de lån banken har beviljat vid denna periods utgång inte har nått de totala belopp som anges i artikel 3.1 skall tiden automatiskt förlängas med sex månader.

Artikel 7

Slutbestämmelser

1. Detta beslut får verkan samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. EIB och kommissionen skall fastställa villkoren för beviljande av garantin.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT

DATUM:

ANSLAG

1.	<p>BUDGETRUBRIK: 01 04 01 11 (tidigare B0-222): europeiska gemenskapens garanti för lån beviljade av europeiska investeringsbanken till andra tredje länder.</p>			
2.	<p>TITEL: Utvidgning av Europeiska gemenskapens garanti för Europeiska investeringsbankens lån till Ryssland och de västra nya oberoende staterna (Vitryssland, Moldavien och Ukraina).</p>			
3.	<p>RÄTTSLIG GRUND: Förslag till rådets beslut om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till vissa typer av projekt i Ryssland och de västra nya oberoende staterna.</p>			
4.	<p>ÅTGÄRDENS SYFTE: Budgetinförandet skall tillhandahålla ett säkerhetsutrymme för garantier beviljade av Europeiska gemenskapen till Europeiska investeringsbanken. Förslaget planeras innehålla ett tak på 500 miljoner euro för att täcka EIB:s utlåning till Ryssland och de västra nya oberoende staterna fram till utgången på januari 2007 för de lån den beviljar från sina egna medel. Åtgärden kommer att gynnas av en gemenskapsgaranti på 100 %.</p>			
5.	<p>BUDGETKONSEKVENSER Endast om garantin tas i anspråk.</p>	<p>2004 (MILJONER EURO)</p>	<p>2005 (MILJONER EURO)</p>	<p>2006 (MILJONER EURO)</p>
5.0	<p>UTGIFTER - SOM BELASTAR GEMENSKAPENS BUDGET Utökningens direkta budgetkonsekvenser ingår i obligatoriska utgifter med anknytning till garantifondens mekanism för åtgärder i tredje land. - NATIONELLA MYNDIGHETER - ANDRA SEKTORER</p>	[9]	[18]	[18]
5.2	<p>BERÄKNINGSMETOD: Utökningens direkta budgetkonsekvenser är knutna till garantifondens mekanism och påverkar utnyttjandet av reserven för garantifonden. Det har beräknats enligt fondens nuvarande regler: garanterat lånebelopp* övergripande garantinivå * inbetalningssats = 500 miljoner euro * 100 % * 9 % = 45 miljoner euro. Följande volymer av underteckningar kan förväntas: under 2004 100 miljoner euro, under 2005 200 miljoner euro och under 2006 200 miljoner euro. EIB:s låneberäkningar under de åren samt kommissionens beräkningar av Euratomlån och lån för makroekonomiskt bistånd lämnar tillräckligt mycket utrymme för att finansiera den föreslagna utökningen av mandatet från reserven till garantifonden. De budgetposter som ligger till grund för gemenskapsgarantin har markerats med ”p.m.”. Om EIB skulle aktivera gemenskapsgarantin kommer garantifonden att träda in. Gemenskapens budget kommer först att belastas efter det att fondens meddel är uttömda. Därför kan inte belopp eller tidpunkt för några uttag från denna budgetrubrik beräknas i förväg och det bör inte ske, eftersom garantifondens mekanism har upprättats för att förhindra att gemenskapsbudgeten belastas direkt.</p>			
6.0	<p>ÄR FINANSIERING MÖJLIG MED DE MEDEL SOM ANSLAGITS UNDER BERÖRT KAPITEL I DEN LÖPANDE BUDGETEN?</p>			JA
ANMÄRKNINGAR:				